

Bondelaget tåkelegger fortsatt sitt syn på jordbruksforskningen

Det har i de siste dagene hersket en god del misforståelser om Bondelagets syn på utviklingen i jord- og plantekulturforskningen. Og situasjonen er enda mer kaotisk i dag, etter at temaet ble tatt opp til diskusjon på Nordland Bondelags årsmøte onsdag.

Bondelagets generalsekretær, Paul M. Dalberg, som redagerte for Norges Bondelags syn, ledet diskusjonen inn på spørsmålet om utbygging av forsøksringer. Dette er for så vidt en positiv tanke som alle kunne støtte. Dermed unngikk han klokkelig å komme inn på et vesentlig forhold i Bondelagets holdning, som går ut på at den faglige ledelse av forskningen i jord- og plantekultur skal legges til Norges Landbrukshøgskole. Dette innebærer så vidt en forståelse at distriktsforsøksgårdene skal nedlegges som forskningsinstitusjoner, med de ulemper dette måtte medføre for jordbruket i Utkant-Norge på lang sikt.

På denne bakgrunn kan jeg ikke oppfatte situasjonen annerledes enn at generalsekretær Dalberg har holdt tilbake viktige opplysninger for årsmøtet i Nordland Bondelag, når han bare presenterer det agnet som alle vil sluke.

Når det gjelder Nordland Bondelags holdning til spørsmålet viser møtet i går at den kritikk som er kommet frem, neppe er uberettiget. Det som skjedde var at årsmøtet enstemmig forkastet et forslag fra Bodin Bondelag hvor en har tatt avstand fra Nordbø-innstillingens foreslåtte løsninger for Nord-Norge og Norges Bondelags sentraliseringslinje, fordi denne går enda videre enn Nordbø-innstillingen.

Dermed har et enstemmig årsmøte indirekte gått inn for Norges Bondelags linje, og dermed mot den uttalelse som styret i Nordland Bondelag tidligere har avgitt.

Slikt politisk kannestøperi burde vært unngått dersom Norges Bondelag og Nordland Bondelag hadde gitt sine medlemmer en fullstendig informasjon om sakene. At Bodin Bondelag har fått kjennskap til saken i større bredde, må vel nærmest bero på tilfeldigheter. Under avstemningen over Bodin Bondelags forslag til årsmøtet i Nordland Bondelag utartet møteledelsen til ren parodi.

I tillegg til forslaget fra Bodin Bondelag fremmet Kåre Rønning et forslag om å støtte opp om arbeidet med å danne forsøksringer. Disse to vidt forskjellige forslag ble satt opp mot hverandre til avtømming. Dermed ble forvirringen fullkommen.

Når det gjelder Norges Bondelags syn på saken, er det mulig at jeg har tatt feil fordi jeg i likhet med de fleste ikke

---

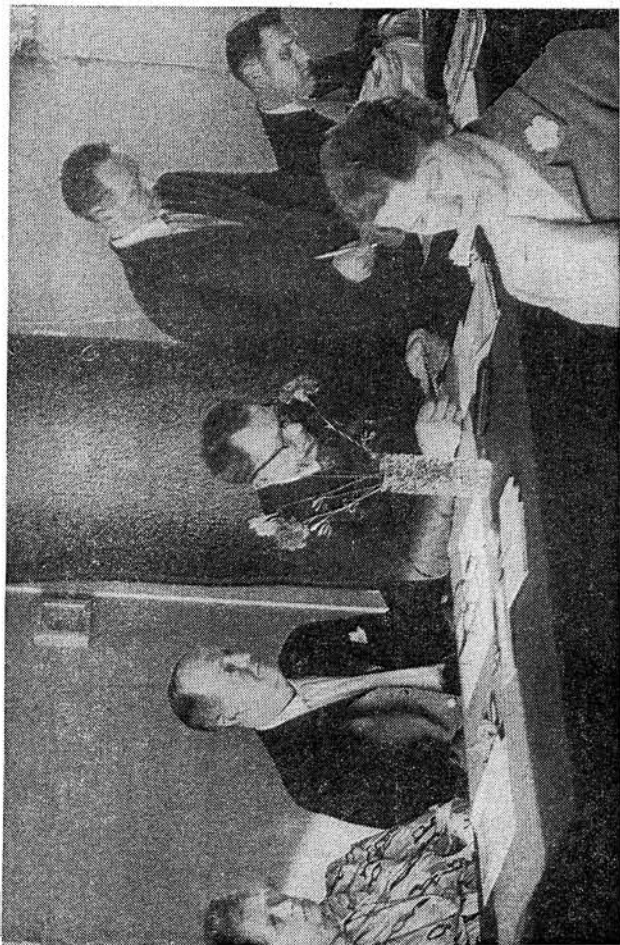
har fått fullstendige opplysninger. Derfor vil en henstille til Norges Bondelag om å gi sine medlemmer fullstendige opplysninger om hva de har gått inn for overfor landbruksmyndighetene i dette spørsmålet, slik at medlemmene får vite hvordan deres interesser blir ivaretatt.

Bodø, 25/3 1971.

Edvard Valberg.

Forsøkgården Vågønes i Bodø må opprettholdes i fremtiden

Nordland fylke har 58 % av jordbruksarealet i Nord-Norge

Fra Nordland Bondelags årsmøte. Fra venstre Haldis Vaag fra Nordland Bondekvinnelag, Walter Starheim, Sortland, Emil Aasen, Bodø, formannen Ola Holmslet, Korgen, og den nye fylkessekretæren, Kjell Thirud.

Spørsmålet om hvorvidt forsøkgården Vågønes i Bodø skal opprettholdes eller ikke dominerte debatten da Nordland Bondelag i går behandlet den fremtidige programforsking i jord- og plantekultur på tittelen på årets hovedtema.

Til dette ble det da også svart at man mener forsøkgården er så viktig for Nordland fylke, at det naturlig nok vil prege en debatt om programforsking i jord- og plantekultur på bakgrunn av Nordbø-utvalgets innstilling.

Før ordet ble gitt fritt var det innledende innlegg ved generalsekretær Paul M. Dalberg i Norges Bondelag, forsøksleder Kåre Rotvedt ved Statens forsøkgård Vågønes, Bonde Alf Angell, Meløy, og fylkesagronom Iver Her-soug.

Generalsekretær Dalberg sa at Norges Bondelag for tre år siden tok opp saken omkring forskning i landbruket. Man er enig at det er nødvendig med en konsentrasjon av forskningen, fordi man på en lettere måte kan foreta en prioritering av forskningsoppgavene. Derimot er ikke Norges Bondelag enig i den organisasjonsmåte som er foreslått, nemlig at man skal ha 6 forsøkssentra med underliggende filialer. Man mener tvertimot at de forsøkgårdene man har i dag utover landet er miljøskapende faktorer.

Det blir opp til de enkelte lokallag og fylkeslag av bondelaget å avgjøre om en forsøkgård bør opprettholdes eller ikke. FORTS. SISTE SIDE 12.

(2)

FORTS. FRA FØRSTE SIDE for å opprettholde en forsøkgård er sterk nok, vil også Norges Bondelag gi sin støtte. Det er nemlig ikke fattig noe vedtak om at det skal være så eller så mange forsøkgårder — det er det lokale behov som blir det avgjørende.

Forsøksleder Rotvedt sa det slik at det denne gang var Vågønes som satt på tiltalebenken. Forsøkgårdens skjebne var å bli en filial under Holt en tid fremover, for så siden å forsvinne.

Statens forsøkgård Vågønes ble opprettet i 1920, og etendommen er i dag på 600 dekar totalt. Av dette er det dyrket 236 dekar, hvorav 180 dekar er godt egnet til forsøksbruk. Holt ved Tromsø har et totalareal på 490 dekar, hvorav det er dyrket 200 dekar — med 130 dekar egnet til forsøksbruk.

Både Holt og Vågønes ligger i byer, og som det nevnes i Nordbø-utvalgets innstilling vil Vågønes bli oppslukt av Bodø. Dette er det ikke holdpunkter for. Man har nemlig Rønvik Sykehuis og den tidligere landbruks-skolens eiendom liggende like ved, og disse etendommene er på tilsammen 1100 dekar. Skulle forsøkgården få behov for mer jord, vil det neppe by på særlige problemer å få leie det man trenger.

Ved Vågønes arbeider man med to hovedoppgaver, arts- og sortsforskning samt planteforedling. Når det gjelder korn er dette kommet noe i bakgrunnen fordi man ligger opp mot yttergrensen for slike vekster, og det betyr at engvekster får en stadig større plass. Arbeidet innen planteforedlingssektoren vil i tiden fremover få en enda bredere plass.

Foruten på forsøkgården drives det lokalt forsøk med plantekulturer, og det tilbys forsøkssektorer. Ved forsøkgården har man vanligvis omkring 80 forsøksteller, og dessuten har man et stort antall feltet ute i distriktet.

Forsøksleder Rotvedt kunne opplyse at Nordland har 683 000 dekar jordbruksareal, og det er hele 58 prosent av jordbruksarealet i Nord-Norge. Hvis forsøkene skal utføres i Tromsø vil de ikke bli representative for Nordland på grunn av at man der har vesentlig lavere temperatur.

Man har da også fra forsøkgården skrevet til landbruksdepartementet og gitt uttrykk for

at Vågønes må opprettholdes og også med vitenskapelig personell. Man har pekt på at Nordland har større areal enn de to nordligste tilsammen, og forsøkene med jordbruksvekster må utføres der de kan komme til praktisk nytte. På bakgrunn av at det legges stadig større vekt på dette med engvekster, anser man det for uforvarlig å avskrive Vågønes. Hverken Holt eller Kvithamar kan erstatte denne forsøkgården i Nordland. Rotvedt kunne opplyse at Rådet for landbruksforskning overfor Landbruksdepartementet har gitt uttrykk for at de klimatiske forhold i ytre Troms er så vanskelige at Vågønes av den grunn bør opprettholdes med vitenskapelig personale. Man får for eksempel ikke årvisss modning av timotei på Holt.

Bonde Alf Angell sa at fra en gårdbbrukers synspunkt var man lite tjent med at forsøkene ble konsentrert til Holt eller Kvithamar. Nu er det fare for at man kan miste et forsøks-senter. Dette vil være desto mer å beklage all den stund man i Bodø også har veiledningsstjenestens folk. Den kontakt som i dag er mellom Nordland landbrukssekskap og Vågønes er meget verdifull, sa Angell blant annet.

Fylkesagronom Iver Her-soug sa at man i planteavl-utvalget sterkt har frarådet at Vågønes legges ned. Hvis det blir spørsmål om enen den ene eller den annen av forsøkgårdene i Nord-Norge, går man inn for at det blir Vågønes som opprettholdes, og at Holt eventuelt blir en filial underlagt universitetet i Tromsø.

Nordland Bondelags årsmøte fortsetter i dag, og da blir det foretatt valg. Utsendingene skal siden delta i Nordland Landbrukssekskaps årsmøte.

Bodin Bondelag kritisk til Nordbø-innstillingen

Bodin Bondelag behandlet i medlemsmøte 18. mars Nordbø-komiteens innstilling om programforskning i jord- og plantekultur og Norges Bondelags uttalelse til innstillingen. Det ble enstemmig vedtatt å oversende følgende uttalelse til årsmøtet i Nordland Bønde- og Småbrukarlag og årsmøtet i Nordland Bondelag, med gjenpart til det Kongelige Landbruksdepartement:

"Bodin Bondelag finner Nordbø-utvalgets innstilling om programforskning i jord- og plantekultur meget utilfredsstillende for landbruket i Nordland fylke. Dersom det foreslåtte opplegg blir gjennomført vil framtidige forsøksresultater være til liten praktisk nytte for fylkets jordbruk. Den viktigste forutsetning for utvalgets innstilling, utbygging av forsøksringer for å dekke den lokale forsøksvirksomhet, finnes det ikke grunnlag for i Nord-Norge.

Utvalget foreslår at forsøksgården Vågønes, som i dag har Nordland fylke som distrikt foreløpig skal drive forsøksvirksomhet som er styrt fra forsøksgården Holt i Tromsø for senere å nedlegges helt. Videre foreslås det i innstillingen at området sør for Saltfjellet skal betjenes av forsøksgården Kvithammar i Trøndelag og området nord for Saltfjellet tillegges forsøksgården Holt i Tromsø. Dette til tross for at Nordland fylke har 58 prosent

av jordbruksarealet og 73 prosent av åkerarealet i Nord-Norge. De forsøkssteder som foreslås å skulle dekke henholdsvis nord- og sørfylket er klimatisk så forskjellig fra de respektive deler av fylket at forsøk som blir utført der vil ha meget liten verdi for fylkets jordbruk. Dette medfører også at foredlingsvirksomheten med gras for Nordland fylke må innstilles.

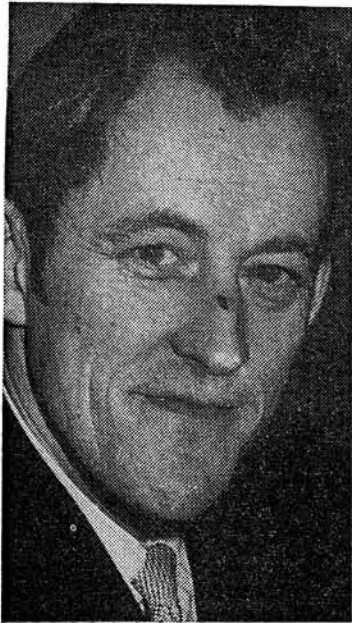
Det som er anført ovenfor viser at Nordbø-utvalgets innstilling er overfladisk og ikke har tatt hensyn til de distriktmessige forhold i tilstrekkelig grad. Så vidt en kjenner til, har utvalget heller ikke vært på befaring i Nordland under arbeidet med innstillingen. En vil ellers sterkt beklage fylkeslandbrukssjef Nordbø's offentlige uttalelse om at forsøksgården Vågønes vil gå med til byutvidelser i Bodø. En finner ikke at det foreligger grunnlag for en slik uttalelse.

Norges Bondelag har gitt sin uttalelse i saken uten å kontakte fylkeslagene og/eller lokallagene. Denne behandlingsmåte i en så viktig sak vil en sterkt kritisere. Bodin Bondelag tar avstand fra den uttalelse Norges Bondelag har gitt i saken. Så vidt en kan se går denne uttalelse ennå lengere i rasjonalisering enn Nordbø-utvalgets innstilling idet bondelaget foreslår ledelsen av all forsøksvirksomhet lagt til Norges Landbrukshøgskole.

En henstiller til årsmøtene i Nordland Bønde- og Småbrukarlag og Nordland Bondelag på bakgrunn av ovenstående, å ta avstand fra Nordbø-utvalgets innstilling, for så vidt det gjelder forsøksvirksomheten i Nord-Norge, og Norges Bondelags uttalelse i saken. Videre henstiller en til Landbruksdepartementet å utsette ferdigbehandling av saken inntil det foreligger en fullstendig uttalelse fra Nordland Bondelag."

Sterk kritikk mot Nordland Bondelag

Lemfeldig behandling av en sak av den aller største betydning for landbruket i fylket

Formannen i Bodin Bondelag, gårdbruker Nikolai Støver.

Bodin Bondelag har i medlemsmøte sist torsdag behandlet Nordbø-komiteens innstilling om programforskning i jord- og plantekultur. Norges Bondelag har tidligere gått inn for komiteens innstilling. Denne går bl. a. ut på en sterk sentralisering av forskningen, bl. a. med det til følge at forsøksgårdene rundt om i landet skal nedlegges eller reduseres til forskningsstasjoner. Statens Forsøksgård på Vågønes i Bodø er tiltenkt den skjebne å bli nedlagt.

Bodin Bondelag melder i en uttalelse at det finner Nordbø-komiteens innstilling meget utilfredsstillende for landbruket i Nordland fylke. Dersom det foreslåtte opplegg blir gjennomført vil framtidige forsøksresultater være til liten praktisk nytte for fylkets jordbruk. Den viktigste forutsetning for utvalgets innstilling, utbygging av forsøksringer for å dekke den lokale forsøksvirksomhet, finnes det ikke grunnlag for i Nord-Norge, heter det.

Det som er anført ovenfor vi-

ser at Nordbø-utvalgets innstilling er overfladisk og ikke har tatt hensyn til de distriktsmessige forhold i tilstrekkelig grad. Så vidt en kjenner til, har utvalget heller ikke vært på befaring i Nordland under arbeidet med innstillingen, heter det i uttalelsen fra Bodin Bondelag.

Ellers beklager man sterkt fylkeslandbrukssjef Nordbøs offentlige uttalelse om at forsøksgården Vågønes vil gå med til byutvidelse i Bodø, og finner ikke at det foreligger grunnlag for en slik uttalelse.

FORTS. SISTE SIDE (6)

(6) FORTS. FRA FØRSTE SIDE

Norges Bondelag har gitt sin uttalelse i saken uten å kontakte fylkeslagene og/eller lokalene. Denne behandlingsmåte i en så viktig sak vil man sterkt kritisere. Bodin Bondelag tar avstand fra den uttalelse Norges Bondelag har gitt i saken. Såvidt en kan se går denne uttalelse enda lengere i rasjonalisering enn Nordbø-utvalgets innstilling idet bondelaget foreslår ledelsen av all forsøksvirksomhet lagt til Norges Landbruks-høyskole.

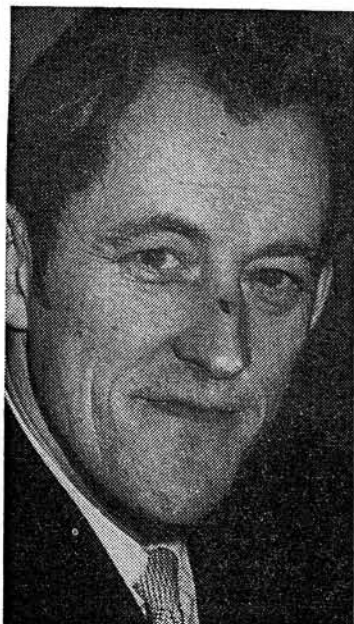
Bodin Bondelag har henstillet til årsmøtene i Nordland Bondelag og småbrukerlag og Nordland Bondelag på bakgrunn av ovenstående å ta avstand fra Nordbø-utvalgets innstilling, for såvidt det gjelder forsøksvirksomheten i Nord-Norge, og Norges Bondelags uttalelse i saken.

Videre henstiller man til Landbruksdepartementet å utsette ferdigbehandling av saken inntil det foreligger en fullstendig uttalelse fra Nordland Bondelag.

Nordland Bondelag skal ha sitt årsmøte i Bodø i dag, og det er ventet at saken da vil bli drøftet.

Sterk kritikk mot Nordland Bondelag

Lemfeldig behandling av en sak av den aller største betydning for landbruket i fylket

Formannen i Bodin Bondelag, gårdbruker Nikolai Støver.

Bodin Bondelag har i medlemsmøte sist torsdag behandlet Nordbø-komiteens innstilling om programforskning i jord- og plantekultur. Norges Bondelag har tidligere gått inn for komiteens innstilling. Denne går bl. a. ut på en sterk sentralisering av forskningen, bl. a. med det til følge at forsøksgårdene rundt om i landet skal nedlegges eller reduseres til forskningsstasjoner. Statens Forsøksgård på Vågønes i Bodø er tiltenkt den skjebne å bli nedlagt.

Bodin Bondelag melder i en uttalelse at det finner Nordbø-komiteens innstilling meget utilfredsstillende for landbruket i Nordland fylke. Dersom det foreslåtte opplegg blir gjennomført vil framtidige forsøksresultater være til liten praktisk nytte for fylkets jordbruk. Den viktigste forutsetning for utvalgets innstilling, utbygging av forsøksringer for å dekke den lokale forsøksvirksomhet, finnes det ikke grunnlag for i Nord-Norge, heter det.

Det som er anført ovenfor vi-

ser at Nordbø-utvalgets innstilling er overfladisk og ikke har tatt hensyn til de distriktsmessige forhold i tilstrekkelig grad. Så vidt en kjenner til, har utvalget heller ikke vært på befaring i Nordland under arbeidet med innstillingen, heter det i uttalelsen fra Bodin Bondelag.

Ellers beklager man sterkt fylkeslandbrukssjef Nordbøs offentlige uttalelse om at forsøksgården Vågønes vil gå med til byutvidelse i Bodø, og finner ikke at det foreligger grunnlag for en slik uttalelse.

FORTS. SISTE SIDE (6)

(6) FORTS. FRA FØRSTE SIDE

Norges Bondelag har gitt sin uttalelse i saken uten å kontakte fylkeslagene og/eller lokalene. Denne behandlingsmåte i en så viktig sak vil man sterkt kritisere. Bodin Bondelag tar avstand fra den uttalelse Norges Bondelag har gitt i saken. Såvidt en kan se går denne uttalelse enda lengere i rasjonalisering enn Nordbø-utvalgets innstilling idet bondelaget foreslår ledelsen av all forsøksvirksomhet lagt til Norges Landbruks-høyskole.

Bodin Bondelag har henstillet til årsmøtene i Nordland Bondelag og småbrukerlag og Nordland Bondelag på bakgrunn av ovenstående å ta avstand fra Nordbø-utvalgets innstilling, for såvidt det gjelder forsøksvirksomheten i Nord-Norge, og Norges Bondelags uttalelse i saken.

Videre henstiller man til Landbruksdepartementet å utsette ferdigbehandling av saken inntil det foreligger en fullstendig uttalelse fra Nordland Bondelag.

Nordland Bondelag skal ha sitt årsmøte i Bodø i dag, og det er ventet at saken da vil bli drøftet.

Bodin Bondelag kritisk til Nordbø-innstillingen

Bodin Bondelag behandlet i medlemsmøte 18. mars Nordbø-komiteens innstilling om programforskning i jord- og plantekultur og Norges Bondelags uttalelse til innstillingen. Det ble enstemmig vedtatt å oversende følgende uttalelse til årsmøtet i Nordland Bønde- og Småbrukarlag og årsmøtet i Nordland Bondelag, med gjenpart til det Kongelige Landbruksdepartement:

"Bodin Bondelag finner Nordbø-utvalgets innstilling om programforskning i jord- og plantekultur meget utilfredsstillende for landbruket i Nordland fylke. Dersom det foreslåtte opplegg blir gjennomført vil framtidige forsøksresultater være til liten praktisk nytte for fylkets jordbruk. Den viktigste forutsetning for utvalgets innstilling, utbygging av forsøksringer for å dekke den lokale forsøksvirksomhet, finnes det ikke grunnlag for i Nord-Norge.

Utvalget foreslår at forsøksgården Vågønes, som i dag har Nordland fylke som distrikt foreløpig skal drive forsøksvirksomhet som er styrt fra forsøksgården Holt i Tromsø for senere å nedlegges helt. Videre foreslås det i innstillingen at området sør for Saltfjellet skal betjenes av forsøksgården Kvithammar i Trøndelag og området nord for Saltfjellet tillegges forsøksgården Holt i Tromsø. Dette til tross for at Nordland fylke har 58 prosent

av jordbruksarealet og 73 prosent av åkerarealet i Nord-Norge. De forsøkssteder som foreslås å skulle dekke henholdsvis nord- og sørfylket er klimatisk så forskjellig fra de respektive deler av fylket at forsøk som blir utført der vil ha meget liten verdi for fylkets jordbruk. Dette medfører også at foredlingsvirksomheten med gras for Nordland fylke må innstilles.

Det som er anført ovenfor viser at Nordbø-utvalgets innstilling er overfladisk og ikke har tatt hensyn til de distriktmessige forhold i tilstrekkelig grad. Så vidt en kjenner til, har utvalget heller ikke vært på befaring i Nordland under arbeidet med innstillingen. En vil ellers sterkt beklage fylkeslandbrukssjef Nordbø's offentlige uttalelse om at forsøksgården Vågønes vil gå med til byutvidelser i Bodø. En finner ikke at det foreligger grunnlag for en slik uttalelse.

Norges Bondelag har gitt sin uttalelse i saken uten å kontakte fylkeslagene og/eller lokallagene. Denne behandlingsmåte i en så viktig sak vil en sterkt kritisere. Bodin Bondelag tar avstand fra den uttalelse Norges Bondelag har gitt i saken. Så vidt en kan se går denne uttalelse ennå lengere i rasjonalisering enn Nordbø-utvalgets innstilling idet bondelaget foreslår ledelsen av all forsøksvirksomhet lagt til Norges Landbrukshøgskole.

En henstiller til årsmøtene i Nordland Bønde- og Småbrukarlag og Nordland Bondelag på bakgrunn av ovenstående, å ta avstand fra Nordbø-utvalgets innstilling, for så vidt det gjelder forsøksvirksomheten i Nord-Norge, og Norges Bondelags uttalelse i saken. Videre henstiller en til Landbruksdepartementet å utsette ferdigbehandling av saken inntil det foreligger en fullstendig uttalelse fra Nordland Bondelag."

Bonde- og småbrukarlaget om tilleggsavtalen: Tilskuddsordninger og pris- økning må øke **INNTEKTENE**

VÅGØNES FORSØKSGÅRD MÅ FORTSATT FÅ FORSKE

Nordland bonde- og småbrukarlag avsluttet sitt årsmøte i Bodø i går med å gjenvelge det sittende styre, med formannen Olav D. Gullsvåg i spissen. Styret for øvrig har denne sammensetning: Sverre Hestvik, nestformann, Peter D. Nikolaisen, kasserer og sekretær (Disse tre utgjør arbeidsutvalget. De to sistnevnte var ikke på valg dette år.) Videre sitter Ragnar Allnor og Georg Bjørnbakk i styret.

Såvel årsberetning som regnskap ble enstemmig godtatt uten endringer eller vesentlig debatt. I forbindelse med årsberetningen ble det beklaget at oppmøtet var svært dårlig til årsmøtet.

Bonde- og småbrukarlagets årsmøte vedtok også flere uttalelser, blant annet om tilleggsavtalen. Møtet drøftet de forestående forhandlingene og kom til at man må følge samme retningslinjer ved

dette oppgjøret som man gjorde ved avtaleslutningen i fjor. Markedsmulighetene for prisøkninger må utredes, uttaler bonde- og småbrukarlaget, og går videre inn for en inntektsøkning ved siden av prisøkningen i form av tilskuddsordninger. Økt silotrygd og tilskuddsordningen på kjøtt pekes det særskilt på i denne forbindelse. Dessuten ønsker man en mer rettferdig fordeling av driftstilskuddene, samt at inntektsgrunnlaget for kunstgjødseltilskuddet må heves til 24 000 kroner. Graderingen av trygden må overveies slik at hele trygdebeløpet ikke faller bort om inntektsgrunnlaget overskrides, mener bonde- og småbrukarlaget, som ber om at sonegrensene for distriktstilskudd på melk må tas opp til revisjon, og hevder at en helhetsvurdering bør legges til grunn for en rettferdig fordeling mellom de forskjellige distrikter og bruksgrupper.

Nordland bonde- og småbrukarlag uttaler separat at man er gjort kjent med retningslinjene for en ferieordning for bøndene, med muligheter for gjennomføring i forbindelse tilleggsavtalen i år. Laget henstiller om at ferieordningen blir gjennomført fra 1. juli 1971, når avtalen skal tre i kraft.

Om markedssituasjonen uttaler årsmøtet at man slutter seg til de uttalelser som ble gitt ved lagets tillitsmannskonferanser i Bodø og Mosjøen sist høst.

I forbindelse med Bodin Bonde-lags brev om avviklingen av forsøksgården på Vågønes, uttaler bonde- og småbrukarlagets årsmøte seg i prinsippet enig hva angår gårdens framtid som forsøkssenter for Nordland, men slutter seg videre til sitt eget lags arbeidsutvalgs vedtak i møte i november i fjor. Årsmøtet henstiller til styret å følge nøye med saken om programforskning i jord- og plantekultur, slik at resultatet fra denne sektor kan effektiviseres i langt sterkere tempo enn tilfellet nå er.

På årsmøtet ble laget overrakt en papirkniv i sølv fra Nordland landbruksselskap i forbindelse med lagets 50-årsjubileum i år.

Nordland Bondelag aktivt engasjert i forskningen

Lokale forsøksringer kan bli et virksomt forum for vegledningstjenestens folk

Nordland Bondelag drøftet på sitt årsmøte i Bodø i går opplegget for den såkalte programforskning i jord- og plantekultur og sa seg uenig i Nordbø-utvalgets innstilling som bl.a. går ut på at Vågønes forsøksgård nedlegges som vitenskapelig institusjon. Det ble kraftig understreket at landsdelen har behov for intensivert forsøk og forskning når det gjelder planteforedling, og til denne virksomhet er Vågønes spesielt skikket. Styret i Nordland Bondelag har alt tidligere tatt til motmæle mot nedleggning av Vågønes. Ellers vedtok årsmøtet å slutte seg til Norges Bondelags opplegg med lokale forsøksringer.

I sin åpningstale kom formannen Ola Holmslet inn på Bondelagets 75 års jubileum i år og påpekte at også Nordland Bondelag har jubileum, idet fylkeslaget ble opprettet for 25 år siden. Imidlertid er bondelagsbevegelsen i fylket langt eldre, man har lokallag som er over 80 år og således eldre enn landssamskipnaden.

Ellers i talen kom han inn på sonergrensene for melk og sa at bøndene har slått seg foreløpig til ro med den ordning man har kommet fram til, men man forutsetter at ordningen etter hvert blir forbedret. En annen oppgave man har på tapetet, er å få gjennomført Nord-Norge-tillegg på kjøtt. Når det gjelder sau er det tvingende nødvendig å få utviklingen inn i et annet spor — landsdelen er ikke tjent med at sauen går ut som driftsform i jordbruket.

Hovedposten på årsmøtets sakliste var opplegget for programforskning i jord- og plantekultur. Et panel bestående av generalsekretær Dalberg, Norges Bondelag, forsøksleder Redtvedt ved Vågønes, bonde Alf Angell og fylkesagronom Hersoug redegjorde for saken, og etterpå ble det endel meningsutveksling med innlegg fra salen.

nord for Saltfjellet. Redtvedt konstaterte at både når det gjelder driftsmuligheter og naturgitte forhold er det naturligere å satse på Vågønes enn Holt, særlig ettersom den mest påtrengende nord-norske forskningsoppgave nå er planteforedling.

Gårdbruker Alf Angell redegjorde for praktikerens syn og gikk sterkt i rette med Nordbø-utvalgets forslag om å legge ned Vågønes.

Fylkesagronom Hersoug opplyste at planteavlsutvalget i Nordland landbrukselskap ikke har funnet å kunne gå inn for Nordbø-utvalgets innstilling når det gjelder forsøksvirksomheten i Nord-Norge. Man rår bestemt fra å redusere eller nedlegge driften ved Vågønes. Når det gjelder Holt mener man virksomheten bør konsentreres om grunnforskning i tilknytning til universitetet.

N. Støver redegjorde for vedtaket i Bodin Bondelag, der man tar avstand fra Nordbø-utvalgets innstilling for så vidt angår Nord-Norge. Man har også anmodet fylkesbondelagets årsmøte om å ta avstand fra Norges Bondelags uttalelse i saken, men etter å ha hørt generalsekretær Dalbergs redegjørelse ville han trekke denne del av forslaget tilbake.

Fr. Dahl betonte behovet for forskning og forsøk når det gjelder planteforedling og mente forsøksringene kan bli et virksomt middel. Det er i alle tilfelle viktig at mer av forsøksvirksomheten kan flyttes ut på gårdene. Han understreket videre at Vågønes bør opprettholdes som forsøksgård — ikke minst av hensyn til planteforedlingsarbeidet.

Videre i debatten fikk tanken om forsøksringer full tilslutning, men svært mange tvilte på om saken vil la seg realisere i Nordland. Generalsekretær Dalberg derimot mente opplegget skulle ligge vel til rette. Det er de lokale bondelag som skal ta initiativ og få tiltaket satt ut i livet, men ved gjennomføringen må man satse på vegledningens folk som må frigjøres for mye av sitt nåværende kontor- og kontrollarbeid. Forsøksringene skal være et forum for vegledningstjenesten, men det organisatoriske ansvar må hvile på bondelagene.

Fylkeslandbrukssjefen karakteriserte Bondelagets opplegg som en kongstanke, men fryktet det vil ta lang tid før den er satt ut i livet.

Generalsekretær Dalberg var enig i at det vil ta tid, men det som ikke må ta tid, er å begynne gjennomføringen.

Drøftingene konkluderte med et enstemmig vedtak som anmoder fylkeslagets styre i samarbeid med fylkeslandbrukselskapet å arbeide for utbygging av forsøksvirksomheten ved etablering av forsøksringer.

Når det gjelder Vågønes forsøksgård har fylkesstyret tidligere fattet et klart vedtak som går ut på at forsøksgården opprettholdes. Forslaget fra Bodin Bondelag ble enstemmig avvist.

Årsmøtet har samlet over 40 utsendinger, videre deltar over 20 gjester. Den framlagte årsmelding forteller om stor aktivitet, mens medlemstallet har gått noe ned — fra 2262 i 1969 til 2145 ved siste årsskifte.

Årsmøtet fortsetter i dag.

Generalsekretær Dalberg understreket det store behov man har for anvendt forskning i landbruket, men skal man make noe innenfor de ressursmuligheter man har, må oppgavene prioriteres og ut fra dette har Norges Bondelag gått inn for en konsentrasjon av ledelsen av forskningen, mens man vil ha deentralisert selve forsøks- og rådgivningsarbeidet. Dalberg påpekte at Norges Bondelag ikke er enig i måten Nordbø-utvalget vil konsentrere virksomheten på — bl. a. med seks forsøkssentra. Også på andre punkter er Bondelaget uenig med utvalget — særlig gjelder dette spørsmålet om styreorganiseringen av virksomheten, hvor Bondelaget går inn for etablering av et eget forsøksråd for plantekultur. Bondelagets innstilling går videre ut på at der etableres lokale organer, forsøksringer, som styres av bøndene og forestår organiseringen av den lokale forskningsvirksomhet. Ringene skal ta seg av alt som inngår i en gårdsdrift. Ved å satse på ringssystemet vil forskningsresultatene meget hurtig nå ut til den enkelte praktiker.

Forsøksleder Kåre Redtvedt redegjorde for virksomheten ved Vågønes forsøksgård som Nordbø-utvalget foreslår nedlagt som vitenskapelig institusjon, idet Holt i Tromsø skal dekke hele Nord-Norge